

Z Á S A D Y

Třikrát Svatý.

P. Em. Soukup O. P.

Úsečným způsobem nejpovolanějšího učitele života vyměřil sv. Petr úkol a vyznám duchovního snažení člověka: „Podle toho Svatého, jenž vás povolal, buďte i vy svatí ve všem obcování svém, ježto psáno jest: Svatí buďte, neboť já svatý jsem.“ (1. Petr. 1, 15.) Není tedy pochybnosti, že již při prvních krocích duchovního života musí člověk mít smysl pro svatost Boha; tím lépe postupuje ve svém duchovním snažení, čím hlouběji chápe svatost Boží.

Je to ostatně cesta výchovy duše Bohem samým prováděná. Když Bůh začínal si vychovávat lidstvo a svou milostí viditelně uchopil izraelský lid, nápadně stavěl do popředí svou svatost; první slovo, které budoucí vůdce lidu, Mojžíš, slyšel od Boha, bylo zdůrazňování svatosti Boží: „Zuj obuv, neboť svaté je místo, na kterém stojíš“ - posvěcené blízkostí svatého Boha. V obřadných předpisech opět pravil: „Budte svatí, protože já svatý jsem.“

Pojem Boží svatosti zjemnil Nový zákon a tak ji zdůrazňuje, až poslední kniha jeho prozrazuje, že ani andělé v nebi nedovedou Bohu nic lepšího a výstižnějšího říci na oslavu jeho, nežli zpívati třikrát „svatý“, nejsvětější Svatost bez poskvrny, bez nížin a stínů nesvatosti.

Co je tedy obsaženo ve slově „Třikrát Svatý“? Svatým označovalo lidstvo od začátku nedotknutelnou, po případě nedotknutou věc a osobu. Svatým bylo nazýváno, cokoli bylo vyňato ze všedního užívání, ať bylo obětováno božstvu, nebo nedotknutelné pro neoprávněné ruce. Ten prastarý výměr byl prohlubován podle příkladů, které život přinášel; a protože příklady nejnedotknutelnějších věcí a nejvíce nedotknuté krásy neživé i živé poskytovalo náboženství, spojen byl pojem svatosti výlučně s náboženstvím. Ovšem pak na vrcholu svatosti, jako ideál, spatřujeme Boha.

Když chceme znáti obsah jména svatého Boha, nejspíše k němu pronikneme onou starou myšlenkou: nemá všednosti.

Nejstarší učitelé křesťanství tak mluví o svatosti Boží, že svatost rovná se naprosté dokonalosti. A opět byl prohlubován ten pojem, až se stanulo na trojí složce svatosti, jak je udává sv. Tomáš: Bezúkonná dokonalost v bytosti, úzké spojení s Bohem, upevnění v obojím.

Ve světle tohoto rozdělení můžeme již zřetelněji mluvit o svätém Bohu.

Bezúhonná dokonalost bytosti. V Bohu není všednosti. Umíme dobře rozeznávat mezi všedním a nevšedním v životě. A přece i to nejvíce nevšední je tak ubohé svou všedností. O Bohu však nejlépe v tomto ohledu řekneme slovo starého spisovatele, jenž, maje mluvit o svatosti Boží, řekl latinsky „simplicissima deitas“: čirá, pouhá, nesložitá božskost. Nic všedního, omezeně dokonalého není v podstatě Boha, ani v jeho vůli, ani v jeho rozumu, ani v jeho díle. Svatý jest třikrát svatý, třeba říci, beze stínu nedokonalosti nebo omezené dokonalosti.

U lidí tato bezúhonnost dokonalosti se určuje blízkostí Bohu, spojení s Bohem láskou nejdokonalejšího přátelství. I v Bohu jest láska, vlastně Láska, Duch svätý, jenž svým jménem opět dokazuje tuto druhou složku Svatosti v Bohu. Sv. Jan řekl: „Bůh jest láska“, a tím jen v jiné obměně řekl: Bůh je svätý. Nic tak nemiluje svätý člověk jako Boha; Bůh třikrát svätý miluje toliko sebe, a bohatství této lásky je tak veliké, že jí může přímo plýtvati na veškero stvoření, chtěje v něm podati důkaz své svatosti bezúhonné a nevšední, důkaz, který nás přímo ohromuje, a jenž Jemu přece je pouhým naznačením důkazu.

Svatý je pevný, upevněný v dobrém a jaksí nepřístupný útokům všednosti, které by mohly jeho svatost změnit, zeslabit. Sv. apoštol Jakub s tohoto hlediska káže o Bohu třikrát svátém: „U něho není proměny ani z obratu zastínění“ — pevnější je stálost jeho nežli nejjasnějšího slunce. Nemění se Bůh, neboť není v něm žádné z příčin, jež by umožňovaly nebo vyžadovaly změny. Jest On Bůh silný, jenž dokonale vše vykoná, bez opravy; jest On Bůh nesmrtelný a věčný, žádná změna nemá k Němu přístupu. Protože není v Bohu všednosti, proto není v něm změny, odvolávání, opravování, proto je třikrát Svátý.

Nebylo by řečeno všechno, kdybychom nedodali se svátými Otci: Bůh je svatý a proto je krásný. Bůh je Svatost sama, a proto je Krása sama. Není v Bohu všednosti, a proto jest jen Krása. Jest Netknutý a Nedotknutelný a proto je Krásný. Nikoli malou a mělkou krásou hmoty, nýbrž neobsáhlou a hlubokou krásou duchovou.

Bez obtíží můžeme pochopit celý dosah rozkazu Božího: Buďte svatí, protože já svatý jsem. Že znamená vedení člověka k nejvyšší dokonalosti a kráse. Můžeme pochopit jedinečnost téhož příkazu v Novém zákoně: Buďte svatí, jako váš nebeský Otec svatý jest. Že znamená zabezpečení cesty k největší kráse duše a života, protože se shlíží v nejdokonalejším vzoru, protože je člověk samým tímto vzorem veden.

Pochopíme zcela jednoduchým způsobem, že není mravnosti bez Boha, neboť není svatosti ani krásy života bez spojení s Bohem, Svatostí a Krásou.

Pochopíme na konec, že jediný opravdu krásný život člověka je život duchovní, protože vede ke sblížení s Tříkrátsvatým, protože činí člověka. Jemu podobným v tom, co kdosi nazval „krátkým výrazem velikosti a krásy Boží“, ve svatosti.

Svatý Bůh a svatý člověk, toť slova ne odstrašující, ne pouze pro mimořádné existence, nýbrž pro všechny a pro každého. Slova jako vůdčí hvězdy a jako hvězdy v hluboké tůni se zrcadlí: světlo a uhasení žízň duše.

Bůh jest pravda.

Ch. V. Hérís O. P.

V předešlém článku jsem připomenul, že Bůh jest svrchovaná dobrota, zdroj a počátek všeho dobra a vší dokonalosti. A v obdobném smyslu musíme také uznati, že Bůh jest naprostá a nezměnitelná Pravda, z níž všechny věci přicházejí čerpati svou hodnotu pravdy. Jistě zdá se snazším prohlásiti, že věci mají pouze dobrotu relativní, neboť jest to dosti zřejmé. S jakousi obtíží chápeme s počátku, že mimo Boha jest každá pravda jaksí nedovršená a vratká. Co jest opravdu absolutnějšího než klad a zápor, jimiž náš duch vyjadřuje pravdu, která jest jeho majetkem? „To jest“ nebo „to není“ - nejmenší váhání, nejmenší pochybnost o tom běře nám pravdu, o níž jsme myslili, že ji chápeme. A přece je jisto, že nic není pravda než ve funkci první Pravdy a že jedině v ní se uskutečňuje čirá a naprostá pravda. Několik okamžiků úvahy postačí, abychom to pochopili.

Pravda jest shodnost rozumu s věcí. Tak tomu učili Aristoteles, sv. Augustin a sv. Tomáš, věrní tlumočníci všeobecného názoru inteligentních lidí, kteří přemýšlejí. Pravda předpokládá dva póly: ducha a skutečnou věc, uskutečňuje se však v duchu, neboť duch má pravdu, když si uvědomuje skutečno, když se mu připodobňuje a je v sebe přijímá. To samozřejmě předpokládá, že věci již svou povahou mají určitou schopnost k tomuto životnému přizpůsobení, které je přetvořuje v myšlenku. Duch, aspoň náš duch, netvoří věcí, nýbrž je předpokládá. Jak by však si je mohl přizpůsobiti, kdyby nějaký předchozí soulad je již zásadně s ním nespojil? Jak by si mohl lidský duch přizpůsobiti věci, kdyby již předem nebyly jaksí, abych tak řekl, myšlenkou?

Ovšem nenapadá nám zbavovati věci mimotné jich hmotné skutečnosti, abychom z nich učinili neodvisle existující pojmy. Věci jsou opravdu tím, čím jsou, mají svou přirozenost! Jejich hmotnost odnímá jim všechnu možnost mysliti sebe a uvažovati o sobě, jak činí bytosti duchové. Neukazuje však snadnost, s jakou se podávají duchu za předmět, na úzký jich vztah s rozumem?

Řekl jsem právě, že náš duch netvoří věci, nýbrž i že je předpokládá.

Ale zmínil jsem se též, že pravda, jsouc soulad mezi věcí a duchem, uskutečňuje se pouze v duchu. Věci se nám však jeví, jako by již byly zařízeny k tomuto souladu. Co jest to jiného, než že věci samé též předpokládají ducha, od něhož závisejí? Tento duch není ovšem duch náš, protože věci nečekaly na nás, aby existovaly. Tímto duchem jest duch, který je ovládá, který je myslí a který je zná. Jest to duch, v němž věci nejdříve existují jako myšlenka a pravda.

V závislosti na tomto duchu a jím uvedeny v existenci stávají se tyto věci schopné býti znovu prožity jiným duchem, duchem stvořeným, jenž se probouzí dotykem s nimi a je sobě přizpůsobuje.

Bůh jest pravda. To znamená, že všechny věci jsou v něm pojmově vyjádřeny dle svého příslušného bytí. Všecky věci jsou pravdivé ve svém časném bytí, protože vyjadřují ve stvořené skutečnosti ideu Boží. Věci stvořené mohou mít vztah s naším rozumem a mohou vzbuditi v něm myšlenku proto, že čerpají v Bohu veškerou svou poznatelnost. Řekněme to stručně: naše pravda, náš soulad se skutečností jest skromným a nepatrným vyjádřením myšlenky Boží, která jest posledním podkladem veškeré pravdy a vší jistoty.

*

Ale to jsme se jen letmo dotkli problémů pravdy. Pravda není pouze souladem mezi duchem a věcmi, nýbrž jest též poznáním ducha o věci. Pravda jako poznání hledá povahu věci a její poslední důvod. V tomto smyslu díme, že člověk hledá nenasytně pravdu, nemaje pokoje, pokud nenalezne poslední proč.

Různé skutečnosti našeho vesmíru jsou vzájemně, byť neviditelně spojeny a uspořádány. Proto, abychom poznali jednu z nich dokonale, musíme si všimnouti všech a nikdy člověk nemůže uzavřít v tomto ohledu své pátrání.

Věda má přísný smysl pro toto ustavičné pátrání. Jí nestačí odhalení některých zákonů přírodních, nýbrž chce vysvětliti tyto zákony všeobecnějšími a snaží se odhaliti zákon nejvyšší, který by jí podal vy-světlení všech vztahů ve vesmíru. Nemenší požadavky má filosofie. Protože však jest hlubší než věda přirodní, vede dále než ona. Filosofie pozoruje každou věc dle její povahy a snaží se odkrýti tajemné svazky, které ji spínají s velkými zákony bytí. Ví, že každá věc jest částečným úkazem bytí a že, chceme-li poznati její smysl a význam, musíme se na ni dívati pod světlem bytí všeobecného. Filosofie proto snaží se uchvátiti toto bytí, které podává poslední výklad všeho skutečného, jsouc nejdokonalejším výrazem pravdy.

Ovšem, filosofie právě tak jako přírodní věda nedospěje k naprostému spočinutí v úplném jasu. Poznává však, že toto bytí jedno a jednoduché, vyjádření naprosté pravdy nemůže býti nic jiného než Bůh. Poznává, že Bůh jest bytostí nekonečnou, v níž se pojí v dokonalé prostotě veškeré způsoby a uskutečnění konečného bytí. Jeho bytí úplně neodvisle a naprosto nutné jest posledním důvodem všech zdejších částečných a nedokonalých existencí. Jeho bytnost naprosto jednoduchá a jednotná má veškerá bohatství bytí bez omezení v prostoru a v čase. Veškeré stvořené skutečnosti jsou slabým napodobením naprosté dokonalosti této božské bytnosti.

Filosofie poznává krom toho všeho, že v této Bytnosti jest poznání totožné s vlastním bytím! Jest to poznání, které se úplně proniká, poznání, které nezná ani nejistoty ani stínu. Toto poznání promítající se v čistotě svého bytí poznává veškeré věci, protože všechny věci mají v Bohu svůj původ a svůj cíl. Bůh jest bytí ale zároveň též naprosté světlo a jas. To znamená, že máje zcela dokonalé poznání sebe sama, naráz poznává a proniká celou bytnost stvořenou. V něm jest tudíž náplň vší pravdy.

Prvá část této těžké ale velmi poučné studie dovedla nás k závěru, že všechny věci jsou vyjádřeny v Bohu. Avšak proto není ještě v Bohu množství myšlenek! Veškeré věci jsou Bohu známy v jedné, jedině a prosté myšlence svého bytí. Pravda jest soulad rozumu s věcí. V Bohu pak skutečnost všechna má svůj vzor, s ním se musí každá skutečnost shodovati. Pravda jest též souhrnným a dokonalým poznáním všeho bytí. Bůh pak jest Bytí a Poznání. Obojí však jest v něm totožné. To znamená, že Bůh jest naprostá pravda, pravda dokonalá, a že není pravdy, pravé tak jako není bytí, které by z něho nevycházelo. Jím a v něm najde lidský duch světlo, jím postupuje ve svém poznání pravdy. Každý takovýto pokrok v poznání pravdy jest jakýmsi úsekem v našem dlouhém vystupování k Pánu pravdy a světla.

Duše-žalobník.

B. P. Dlouhá.

Až půjdu k soudu, přísný Soudce, Bože,
až půjdu k soudu... Hruza myslit nedá
a moje lůžko - Záhořovo lože,
u něhož lítost, strach a bolest sedá.

Až půjdu k soudu - a ti všichni vstanou,
jimž v životě jsem nějak ublížila,
a zasypou mne výčitkami, hanou
a kletbami ti, jež jsem pohoršila!

Ó svědkové mých hříchů, kam se skryjí!
Kde hory jsou, jež pohřbí hanbu moji!...
Však nikdo strašnějš, ať jak chci, ruce myji,
než vlastní duše má, když žalovat se stroj!

Ta duše žíznivá, sám plamen, jenž se šířá,
a kterou u všech kalužin jsem napájela

a nedbala, že hyne a že dlouze zmírá —
než k prameni Vod Živých pustila ji zcela...

Ta duše hladová, jež okem vášní mroucím
své sousto hledala, by mohla žít a tvořit!
Jak mohla jsem ji jenom místo Chlebem skvoucím
jen lidskou nicotou — ne živit, ale mořit!

Ala duše zdržovaná, žalobnice krutý!
Má duše mučená přes půl lidského věku!
Je pozdě dost, však závory už odsunuty,
ó leť, kam toužíš, za tebou se vleku...

A pro radost, žes Chleba okusila
jímž žijí andělé, ať končí žalob míra!
Pojď horu hříchů svých bych trochu umenšila,
chci volat: Zde je Chléb! Ať nikdo neumírá!

Z milosti Boží vyvěrá nadpřirozený život.

P. M. Habáň O. P.

Bůh Pána našeho Ježíše Krista ať nám zjeví a udělí moudrosti, abychom ho poznali, a osvítí oči naší duše, abychom pochopili, jak velkou jest naděje v jeho povolání, jak velký jest lesk bohatství jeho dědictví, které dává svatým, a jak nesmírná velikost jeho moci se jeví v nás, kteří jsme uvěřili! 1 1) *Ephes. 1, 17*. Dle slov apoštolových jen vyšší světlo může člověka ozářiti poklady milosti Boží. Posvěcuje duši a činí ji schopnou vyššího, útlejšího spojení s nejvyšším Dobrem, které jí sděluje princip svého intimního života poznání a lásky a to tím způsobem, že člověku přináleží. Onen princip jest vznešeným a pravdivým obrazem Božství a tedy činí duši Bohu podobnou a příbuznou tak blízko, že se stává božskou a žije životem Božím. Tento princip jest zároveň zdrojem života, jímž se rozvíjí zahrada duše a v ní rozkošné květy láskyplného poznání a důvěry k Bohu, mezi nimiž dětinná oddanost dítěte k Otci, s níž volá k Bohu: „Otče náš!“

„Cenný dar nám udělil Pán tím, že nás pozvedl k účastenství na své božské přirozenosti.“ 2 2) *II. Petr 1, 4*.

V čem spočívá naše povýšení k této výši božských hor, rozum lidský jasně nechápe, závrať ho jímá a jen zjevení mluví o něm. Nové synovství, jehož se dostává znovuzrozeným z Ducha sv., má svůj základ v nové přirozenosti, dle níž jest člověk narozem z Boha (Joan. I.) a jen patření na Boha ve věčné kontemplaci objasní neurčité pojmy lidského rozumu, které si vytvořil o nadpřirozeném daru ze zjevení.

Racionalisté snaží se omeziti zjevené pravdy na obor lidského rozumu, který přirozeně má v sobě síly a schopnost poznání, zjevení a milost rozvine pouze přirozené jeho síly, a tedy potřeba zjevení slouží jen tomu, aby se snáze a bezpečněji k pravdám dospělo. Rozum lidský jest měřítkem vši pravdy i nadpřirozené. Modernisté 1 zase dospívají k poznání veškeré pravdy z imanence plné života, která vychází na povrch náboženským cítěním. Lidské vědění jest

omezeno se dvou stran, viditelným světem, za který rozum nesahá, a vnitřním omezením, jímž jest vědomí. Výše rozum nesahá, vše vyšší jest pro něj nepoznatelné. Duše potřebuje něčeho božského a to ji přivádí k náboženské zkušenosti, že cítí Boha v sobě přítomného, je s ním spojená, a On pak mluví k duši. Duše se snaží nejasná s počátku slova Boží si uvědomovati a je vyjadřovati. Odtud vysvětluje modernismus i rozdíl mezi přirozeným a nadpřirozeným. O milosti pak ovšem nemožno mluvíti jako o něčem vyšším.

1) *Encykl. Pascendi Pii X.*

Proti těmto směrům církev činí rozdíl mezi pravdami přirozenými a nadpřirozenými, které jsou a zůstanou pro lidský rozum tajemstvími a jinak než zjevením nemohou býti poznány. Vždyť patří do vnitřního života Božího, do vyššího řádu. Tam pozvedla Boží dobrota lidstvo, aby sem spělo jako ke svému cíli, a udělila mu k tomu též prostředky. 2 Milost posvěcující jest vlastností, která působí znovuzrození v duši a pozvedá ji ke stavu dítek Božích a uděluje jí účastenství na Boží přirozenosti. 3 Tím ovšem jak racionalism, tak modernismus a všechny jiné systémy, které se klanějí rozumu jako jedinému bohu pravdy, zavrhuje vše, co by ho mohlo dle jejich domnění pokořiti, dostávají smrtelné rány a na hlubině pravdy se objevuje závrtná výšina tajemství Božích, v nichž se ukrývá pro duši božský život. Pozvolný jest výstup, po němž duše kráčí, než se jí otevrou tajné ty kraje poznání a lásky, a vystupuje k nim jen duše velkomyslná, která se denně přináší v obět.

2) *Denzinger 1786,714 atd.*; 3) *Denzinger 786,792,795 atd.*

Duch lidský jest přirozeně schopný spojit se s věcmi a to buď přijímaje je k sobě přemýšlením, nebo zase vůle jeho se k nim nese předpokládajíc v nich dobro a tedy láskou se s nimi jednotí. Hluboko, až s podstatou bytosti člověka spojená, jest jeho schopnost poznávati a milovati všechny věci, především však Boha, k němuž má zvláštní vztah jako stvoření ke svému Stvořiteli. Celá hlubina jeho bytí závisí od Boha jako od první příčiny a proto vzdychá k němu z celé své síly. Poznání Boha jako první příčiny a svého pravého cíle a dobra, k němuž jest určen, budí v lidském duchu přirozenou touhu a snahu po něm. Tak to miluje puze přirozeností. Zůstává však ve své nekonečné vzdálenosti a ubohosti od velikosti Boha našeho, jehož podstatou jest bytí a poznání, jehož dechem jest láska. Přirozenost lidské nepatrnosti nesahá výše.

Proto rozum lidský může chápati pojmu nadpřirozena, o němž mu mluví zjevení a víra, toliko úměrně ku přirozenosti, již od Stvořitele obdržel jako základní princip všeho lidského jednání, omezeného na přirozený řád.

Přirozeným jest pro tvora všechno, čeho vyžaduje jeho bytost, a to aby byla postavena do jistého druhu, a pak vše, co následuje z její podstatné konstrukce. Mezi přirozenými požadavky jsou síly a schopnosti, které podstatně přináležejí k bytosti, vztah ke všem příčinám, od nichž se jí může dostati zdokonalení, konečně touha a sňaty přirozenosti, aby dospěla svého cíle. Jejím cílem by byla přirozená blaženost; u rozumného tvora bylo by to dokonalé poznání Boha, původce přírody a z poznání pocházející láska. O vyšším poznání a milování, v němž plesá nejsv. Trojice, neměl by ani tušení.

Vše, co jest výše, je darem nesmírného Božího milosrdenství a jeho dobroty. Převyšuje zcela přirozené požadavky, na něž má přirozenost právo po svobodném ustanovení věčného úradku.

Z toho lze si utvořiti částečný a záporný pojem o nadpřirozenosti: dar Boží, jímž pozvedá Bůh tvora k dokonalosti, převyšující všechno přirozené a je zdokonalující.

Tím ovšem povstává v člověku nové narození k vyššímu životu, v němž jako syn Boží vchází do důvěrného obcování s Otcem, účastní se jeho intimního života a blaženosti a tím ocitá se v novém způsobu života, dle jehož pravidel musí jednati. Nadpřirozený cíl, k němuž je povznesen, vyžaduje nadpřirozených skutků, aby byla shoda a souměrnost mezi činy a cílem.

Velký zázrak Boží lásky způsobil, že život a blaženost Bohu přirozená stává se přirozenou tvorou; znovuzrozením z Boha člověk dostává novou přirozenost založenou na přirozeném podkladu. Nová přirozenost jest rovněž principem všeho jednání ve vyšším řádě a tak povstává v duši nový organismus života. Milost Boží jest účastenstvím na

přirozenosti Boha a jest tou vyšší přirozeností v duši, z níž pak pocházejí nové schopnosti a síly, tři božské ctnosti a nadpřirozené ctnosti mravní. Každá z nich jest účastenstvím na Božství, takže celý nový organismus jest božským a tedy i jednání lidské, nalézá-li se člověk ve stavu posvěcující milosti, jest božským. Duch sv. pomáhá naší slabosti, píše apoštol, a prosí za nás nevýslovnými vzdechy. A týž dává svědectví naší duši, že jsme syny Božími, jest to Duch vyvolených, v němž voláme k Bohu: „Otče!“ Nový duchovní organismus jest podroben zcela řízení božského Vůdce, jenž svým jemným a silným, zároveň však nenásilným vedením přivádí tvora k plnění své vůle, v níž spočívá dokonalost.

Jest podivuhodná podobnost mezi nadpřirozeností a přirozeností. Bůh dává tvorů nový život duchovní nejen ve smyslu mravním, dle něhož ten, kdo jiného vede nebo zdokonaluje jeho rozumový život, jest též příčinou nového života, Bůh dává vyšší život ve vlastním smyslu, buduje na přirozeném podkladě novou nadpřirozenou přirozenost, z níž, podobně jako z přirozené přirozenosti, plyne život, síly, snaha a schopnosti k cíli. 1) Skutky, které člověk koná, zůstávají svobodnými a pocházejí od něho, jsou vskutku lidskými, neboť celý, nadpřirozený organismus předpokládá přirozené schopnosti, které pozvedá k vyššímu řádu. Proto cokoliv člověk jako člověk činí, pochází od přirozenosti a jejích schopností povznesených k nadpřirozenému řádu.

1) 1 Scheeben, *Natur und Gnade* str. 162.

Lidstvo tedy dlí ve zvláštní ochraně dobrého Boha, nalézá se blízko Boha a jest mu podobno. V jistém smyslu každý člověk obdařen milostí jest bohem. Nadpřirozený řád není pro člověka cizí zemí, v níž by se mu nedařilo, naopak láska Boží jej učinila rájem rozkoše a v něm postavila člověka znovu po vypuzení z prvního ráje, ovšem skrze zásluhy Kristovy, který jako milosrdný Samaritán obmyl lidstvu hluboké rány. Je to tedy řád lásky, který předpokládá zvláštní milování Boží, plní duši vyšším poznáním a láskou a uděluje věčné, nesmírné rozkoše samého Boha. To platí o celém nadpřirozeném řádě.

V jakém poměru se nalézá milost posvěcující k celému nadpřirozenému řádu? Zmínili jsme se o tom výše. Milost posv. jest účastenstvím na Boží přirozenosti. Duše ji přijímá v hloubi svého bytí, ve své podstatě, takže ji celou pozvedá do božských končin, kde proudí nový pramen života.

Předmětem dalšího pojednání bude teologické vysvětlení této podivuhodné účasti na Boží přirozenosti.

Vedeni Bohem.

P. Silv. M. Braitto.

Literatura:

Piny-Charmoy: *L'abandon á la volonté de Dieu.*

Caussade: *L'abandon á la Providence divine.*

Lehodey: *Le saint abandon.*

Toužíme vzhůru a jsouc křesťany, napájenými pravověrnou naukou, víme, že jenom Bohem stoupáme, že jenom k němu je pravý vzestup a že tudíž každý náš krok má k němu směřovati. K tomuto Bohu blížíme se láskou. Láska, uvědomělá láska nechť řídí celý náš duchovní život. Poměr duše k Bohu musí býti poměrem dobrého dítky k otci, tedy poměrem synovské lásky, oddanosti a důvěry. Tím jsme přišli k důležitému činiteli v duchovním pokroku. Duše snažící se stoupati k Bohu, musí uznati svou nemohoucnost a slabost a nevědomost a oddati se měkké ruce Boží, musí se odevzdati vedení Božímu.

Tato oddanost a důvěra je zcela samozřejmá. Bůh nás upřímně miluje a vše, co přímo v nás koná, směřuje k našemu dobru. Jeho vůle jest svátá a chce jen svatost. Bůh jest nekonečně dobrý a chce jen naše dobro. Proto musíme se mu oddati jako děti, oddati jeho vedení. Tu musíme něco říci o důvěře v Boží prozřetelnost, o pokorném, pak radostném

a konečně očekávajícím přijímání všeho z rukou Božích a učiti rozeznávati hlas a vůli Boží od vlastní samolibosti a varovati před zhoubným duchovním subjektivismem a svéhlavostí v otázkách postupu v dokonalosti.

Náš život duchovní musí býti hluboce proniknut a ovládnut duchem tří božských ctností. Především víra naše musí býti živá, čím dále tím více uvědomovaná a uvědomělá, život náš musí odpovídati tomu, co věříme. Věříme, pevně věříme, že Bůh jest dobrota sama, že jest všemohoucí a dle toho též musíme s Bohem jednat. Věříme v jeho dobrotu a moc a proto mu musíme důvěřovati. Musíme doufati, že nás přivede k sobě, že nám dá prostředky, abychom došli k němu. Musíme pracovati, ale — s Bohem. Práci řídí vůle. Proto naše práce musí býti vedena vůlí ovládnutou a řízenou vůlí Boží, čili naše vůle se musí sjednotiti se svátou vůlí Páně. Proto jsme se zrodili, abychom plnili jeho vůli. To ovšem znamená, že musíme často podřídit se jemu. Musíme se obětovati přesně vyslovenému Božímu přání, jeho zástupci dle hierarchických stupňů, i třeba za cenu pohřbení lesklých slov a představ. Když prožijeme plně pravdu, že Bůh s námi otcovsky smýšlí, jedna jediná bázeň nás bude děsiti, odchýliti se totiž od jeho sv. vůle. Plnění vůle Boží v nutných věcech otvírá nebe, plnění vůle Boží, která jest ve své všeobecnosti přáním, radou, obléká nás dokonalosti. A čím více a čím lépe a přesněji a radostněji budeme plniti vůli Boží, tím více se zdokonalujeme. Krásné jsou o tom řádky ctih. P. Rodrigueza a sv. Františka Saleského.

V čem podrobovati se vůli Boží? Přirozeně, že nejprve v tom, co Bůh zřejmě prohlásil, že to jest jeho vůlí. Příkázání Boží a církevní a povinnosti stavovské. Nebylo by tedy správné pro zvl. soukromou a domnělou zbožnost zanedbávati svých povinností neb se prohřešovati proti prostému právu přirozenému. Vzpomeňte si, co Kristus Pán vytýkal ostře farizeům v tomto ohledu. Jiným naznačením Boží vůle jsou rady. To ovšem jen pro duše vyvolené. Všem však Bůh zjevuje svou vůli vnukáním svých milostí. Jako blesk pojednou ozáří sdělení Boží vůle naši duši, ukazuje jí dobro, které by bylo krásné vykonati. Po celý život nás Bůh takto osvětluje. Musíme jen býti pozorní a učenliví. Zkušený duch. vůdce vás naučí poznávati a rozeznávati tyto návštěvy Světa.

A ještě jedním způsobem musíme se oddati vůli Boží. Musíme se oddati Bohu v tom všem, co chce s námi v jednotlivých případech našeho života duchovního i hmotného. Musíme se zkrátka oddati řízení Božímu. Nejnížší stupeň zde jest, kdy lidé prchají sice před nepříjemnostmi, jak jen mohou, snášejí však vše hořké a těžké, je-li toho nezbytně třeba, neb nechtějí uraziti dobrého Boha. Dokonalejší je již přijímají ochotně, i když po nich nijak zvlášť nedychtí. A ještě dokonalejší přímo jako by předcházeli vůli Boží. Letí vstříc křížům, objímají z dálky vůli a přání Páně. (Viz sv. Bernard: Sermo I. de S. Andrea. Nro 5.)

Přátelé, jak se zachováme k vůli Boží? Budeme hledati tvrdohlavě vlastní cestičky ke spáse, když nám jeho vůle jasne rýsuje daleko vpřed přesnou cestu? Nepůjdeme raději cestou jeho příkázání, cestou osvědčenou, která vychovala tolik světců? Nesmíme se snažiti odloučiti u světců mimořádné od oné vyšlapané, úzké, tvrdé cestičky Boží vůle.

A v životních osudech bychom si chtěli sami býti určovateli? My bychom chtěli býti moudřejší než sama božská Prozřetelnost? Aspoň taková ať jest naše láska a důvěra, abychom dovedli zašeptati pokorně: Fiat, staň se! (V příští studii pojednáme o dalších bodech, hlavně o postupu v oddanosti a odevzdanosti.)

P. d.

ŽIVOT

O čtení Písma svatého.

Prof. T. Hudec.

Čísti Písmo svaté? Jak a proč?

Spisovatel John Ruskin má ve své sbírce Sezam a lilie článek, nadepsaný Královské pokladny. Pokladnami těmi rozumí knihy trvalé ceny, napsané největšími mysliteli lidstva a představující nejvyšší vrcholy, k nimž myšlenka lidská se

povznesla. Poklady tam uložené jsou vzácnějšími zlata a stříbra, protože to jsou poklady ducha. Poklady ony jsou přístupny každému, mohou se stát majetkem každého!

Slova Ruskinova platí ve zvýšené míře o knihách Písma svátého. Jsou-li vzácné knihy královským pokladem, pak Písmo svaté je v pokladu onom nejzářivějším démantem, před jehož cenou mizí všechna ostatní veledíla světových literatur. Právem sluje Písmo svaté knihou knih!

Písmo svaté převyšuje nekonečně všechny ostatní knihy hlavně z toho důvodu, že není pouhou knihou lidskou, ale knihou božskou. Jsou v něm vložena slova samého Boha! Je sice psáno lidským pisatelem, v lidské řeči, vyjadřuje se lidským způsobem: ale za touto zevnější lidskou formou tají se a působí Boží Duch, který svatopisce povzbuzoval, řídil a chránil vnukaje jim, co mají psát a jak mají psát. Vlastním autorem posvátných knih je tedy Bůh sám. To je podstata nauky o inspiraci Písma svátého, která patří k základním dogmatům křesťanské víry.

Nesmí nás v tomto přesvědčení o božském původu Písma Svatého másti lidská stránka a snad i lidské nedostatky, se kterými se tu a tam v posvátných knihách setkáváme, jako např. nedokonalost ve způsobu vyjadřování nebo naivní lidové názory. I svatopisci byli křehkými lidmi a dítkami své doby, která se v jejich spisech obráží se svými přednostmi i nedostatky. Ale, jak už řečeno, za tímto lidským zevnějškem vane Boží Duch, který proniká svaté knihy tak jako míza prostupuje a oživuje strom.

Z inspirace jako přirozený důsledek plyne, že Písmo svaté nemůže obsahovati žádného bludu. Kolik omylů bývá v knihách lidských, i v těch nejlepších! Nikdy si nejsme jisti, vede-li nás autor cestou pravdy anebo neodchýlil-li se — snad nevědomky a nepozorovaně — na stezku končící u propasti bludu! Té obavy při knihách Písma svátého není. Zde mluví k nám Bůh sám, který je absolutní, naprostou Pravdou a který tedy nemůže ani blouditi sám ani klamati jiných. Když tato nejvyšší Pravda mluví, tu člověku nezbyvá než říci s pokorou a s důvěrou: Mluv, Pane, neboť slyší služebník tvůj...! —

V Písmě svatém jsou uloženy náboženské a mravní pravdy, které Bůh ve své lásce a milosrdenství chtěl pokolení lidskému zjevit, protože lidský rozum, zatemněný dědičným hříchem, není s to oněch pravd postihnouti anebo aspoň nemůže k nim s jistotou dospěti. A jsou to pravdy, po nichž lidské srdce právě nejvíce touží a jež jsou nám k dosažení našeho věčného cíle nejpotřebnějšími! Pramenem oněch zjevených pravd je na prvním místě, vedle ústního podání, Písmo svaté.

Bůh svěřil svaté knihy církvi, aby z nich zjevenou nauku čerpala a věřícím jako životodárný chléb rozdávala. Úkol ten také církev od počátku hned plnila. Svátí Otcové ve svých spisech o to především se snaží, aby studiem a výkladem Písma svátého učení Kristovo lépe poznávali, osvětlovali a prohlubovali. Také pro všechny pozdější církevní spisovatele Písmo svaté bylo a bude nevysýchajícím a nepřebíraným pramenem poznání nejvyšších pravd, jež našemu smrtelnému zraku odhalují tajemství Boha a věčnosti. Pravdy ony jsou tak vznešené a neobsáhlé, že dle slov sv. Petra sami andělé touží do nich nahlédnouti (I. Petr. 1,12). Když andělé si přejí v ony pravdy lépe vniknouti, čím více má míti člověk -křesťan touhu pohřžiti se svým umem do oněch nauk, jež nám Bůh v Písmě svatém zjevil! -

Každá četba má vliv na utváření povahy člověka a to často větší vliv, než sami tušíme. Známé přísloví dí: Pověz mi, s kým obcuješ, a já ti povím, jaký jsi. Podobně lze právem říci: Pověz mi, co čteš, a já ti povím, jaký jsi! Dobrá kniha je dobrým přítelem a ušlechtilá četba také zušlechťuje naše srdce a našeho ducha. Lze-li to říci o každé dobré knize, tedy tím více o Písmě svatém. Horlivé čtení Písma svátého je nejlepší školou ctnosti a křesťanské dokonalosti. Vidíme tam, jak Bůh řídí osudy lidstva, a učíme se z toho posuzovat vše pozemské sub specie aeternitatis. Učíme se tam poznávat sebe, přemáhat své náklonnosti, bojovat se svými vášněmi a kráčet tak za svým věčným cílem.

Kolik je v Písmě svatém uchvacujících příkladů heroických ctností, jež nás nabádají k následování — a kolik příkladů přísné božské spravedlnosti, které nás zase od zlého odvracejí! Kolik je tam krásných povzbuzení a napomenutí, jež se nevyhladitelně vtiskují do mysli čtenářovy! Ve škole Písma svátého naučíme se nadpřirozené křesťanské moudrosti, kterouž „kdo nalezne, nalezne život a dojde požehnání od Hospodina". (Přísl. 8, 36.)

Školou dokonalosti je Písmo sv. i proto, poněvadž podstata křesťanské dokonalosti záleží v tom, že se stáváme více a více podobnými ideálu vší dokonalosti: Ježíši Kristu. A právě v Písmě svatém, v evangeliích totiž, jest ideál dokonalosti ztělesněný v osobě Kristově vylíčen tak živě a názorně, že Jej vidíme před sebou jako ve skutečnosti. Prostých a velebných slov našich evangelií nedostihne a nenahradí žádný sebe duchaplněji sepsaný život Kristův. Postava Ježíše Krista, jež je v evangeliích vykreslena s celou svojí božskou velebností a dobrotou, září odtud jako maják do všech časů a dob, osvěcujíc a přitahujíc k sobě srdce každého člověka, v jehož nitru není ještě potlačena veškerá touha po mravní ušlechtilosti a dokonalosti! —

Připadla nám snad někdy myšlenka, jak šťastnými byli apoštolé a učedníci Páně, jimž bylo popřáno viděti a slyšeti Božského Mistra, když s jeho rtů se linula slova nebeské moudrosti! Než nemáme důvodu příliš jim záviděti. Vždyť máme v Písmě svatém autentické a nefalšované znění Kristových slov, která až dodnes s plnou a neztenčenou silou zvučí z řádků našich evangelií!

Anebo kdo by si přál poslechnouti největšího řečníka všech dob, sv. Pavla, ať čte jeho listy, kde poučuje, napomíná, kárá a těší své čtenáře: mluví brzy slovy otcovské lásky, brzy s autoritou vůdce, jemuž je svěřeno Kristovo stádo, brzy opět jako orel vzlétá do nejzávratnějších mystických výšin. — A právě tak můžeme slyšeti v Písmě svatém sv. Jana, Isaiáše, Jeremiáše a všechny ony velké muže Starého i Nového zákona, kteří „nadchnuti Duchem svatým mluvili". (2. Petr. 1, 21.)

Tak je Písmo svaté opravdovou „královskou pokladnou", kde najdeme posilu v pokušeních, útěchu ve strastech, pomoc a oporu v bojích pozemského žití! Jen je třeba sáhnouti po nadpřirozených pokladech, jež jsou tam nahromaděny a jež jsou každému přístupny. —

Nechceme zde mluvit o tom, jakou cenu má Písmo svaté také s hlediska přirozeného, např. jako pramen staré historie nebo jako zdroj, z něhož brali náměty uměleckého tvoření malíři a sochaři atd. Procházíme-li galeriemi starých mistrů, pozorujeme, že většina jejich výtvorů jsou takořka ilustracemi k jednotlivým stránkám Písma svatého. Je to dokladem, jaký význam mělo Písmo svaté pro umění v dobách jeho největšího rozkvětu.

O tom, jak třeba čísti dobré knihy, napsal Ruskin v uvedeném článku tato případná slova: „Kov, jež hledáte, jest spisovatelův duch neb názor a jeho slova jsou jako skála, kterou musíte rozdrtit a roztavit, abyste se k němu dostali. A motyky jsou vaše vlastní píle, důvtip a učenost." Jen tak se stane zlato uložené v „královských pokladnách" naším vlastnictvím.

A nelze říci totéž plným právem také o četbě Písma svatého? Není to lehká zábava, která nás na okamžik upoutá a na kterou v nejbližší chvíli zapomeneme, nýbrž čtení Písma svatého je vážná práce: ovšem i prospěch, který tam pro duši svou a pro věčnost nalezneme, je o to větší. Práce ona záleží v tom, že nejen hledíme vníknouti do smyslu slov v Písmě svatém, ale především že se přičiňujeme osvojit si ducha jeho, neboť „litera zabíjí, ale duch oživuje".

Proto je racionalismus tak suchý a neplodný přes celou svoji exegetickou učenost a přes bezpočetné folianty, které o výkladu Písma svatého napsal. Zůstává totiž tkvěti na zevnější literě Písma, ale jeho duch, to jest Duch Boží Písmo svaté oživující, zůstává pro něj nedostupným tajemstvím.

Tomáš Kempenský hned v první hlavě svého Následování píše, že mnozí z četby evangelia jen nepatrný prospěch mají, protože „nemají ducha Kristova". Duch Kristův jest duch lásky ke Kristu a duch pokory spojený se snahou vlastní život připodobnit Kristu. Jen ten, kdo má tohoto ducha, bude čísti Písmo svaté s opravdovým užitkem a nalezne v něm „manu skrytou". (Zjev. 2, 17.)

Důvody, které jsou v předchozím uvedené a jež nás mají nadchnouti pro horlivou četbu Písma svatého, nejsou ničím novým. Již svatí Otcové na ně poukazují a při tom takořka nenalézají dosti slov, aby četbu svatých knih co nejdůrazněji nám vložili na srdce. Sv. Jeronym, „největší učitel v Písmě svatém", v listech ke svým přátelům opět a opět připomíná jim toto napomenutí. „Písmo svaté čti často, ba nikdy neodlož z rukou svých svatého čtení." „Uč se tam, čemu máš učiti." „Ať je Písmo svaté neustále v rukou tvých a budiž stálým předmětem tvého rozjímání." „Když

sen k tobě se blíží, ať je svatá Kniha v rukou tvých, a když klesneš do spánku, ať hlava tvoje se skloní na posvátné stránky.“

Zanedbávání četby Písma svatého je známkou náboženského úpadku v naší době. Bible bývala kdysi u katolíků rodinnou knihou. Dědila se z pokolení na pokolení a každé z těchto pokolení nalézalo tam poučení a upevnění v křesťanském životě. Má-li býti náboženský život u nás opravdu obnoven, tu třeba znova probuditi lásku k Písmu svatému a zálibu v jeho čtení. To jest jeden z úkolů katolických kněží i laiků, jimž leží na srdci rozkvět katolicismu u nás.

Tajemství chrámové hudby.

Otto Albert Tichý.

Hudba jest umění, a proto v naší hmotářské a strojařské době jest pro ni tak málo porozumění! Tím méně jest lidí, kteří chápou hloubku církevních zpěvů a dovedou jimi promluvit k duši posluchačově.

Na pohled by se zdálo, že není nic prostšího, než učiniti zadost oficielním příkazům o chrámové hudbě, když jde jen o věc tak snadnou jako chorál, nebo žádá-li se po varhaníku, aby jeho hra odpovídala slohu církevního zpěvu. Ve skutečnosti jest tomu tak jako s křesťanem, který by např. znal nazpaměť všechny dogmatiky, a se světcem, který i bez soustavného studia theologie dospívá na vrcholky nazírání.

Tím nechci říci, že by k církevní hudbě dostačilo uměti zazpívat či zahrát několik písniček nebo zkomolili nějaký snadnější introit. Adeptům chrámové hudby jest třeba klásti podmínky co nejpřísnější, poněvadž jde o přímou službu Boží, čili, abych se vyjádřil moderněji, o koncert před Majestátem všech majestátů, před Autorem všech autorů, před samým Stvořitelem. Kdo si myslí, že do kostela dostačí ledacos, jest horší podlého rouhače, ale ani největšímu umělci není dovoleno zapomenouti, že církevní hudba jest jen vzrušenější modlitbou a že jen tím bude dokonalejší, čím pokorněji, pozorněji a zbožněji se jí bude povznášeti k Pánu.

Tři slůvka: pokorně, pozorně a zbožně obsahují základní znaky dobré chrámové hudby, ale nerozumí se tím nějaké sentimentální výlevy rozbolavělého srdce. Ctnosti ty budťtež v první řadě mužnými činy.

Pokorně budeme zpívati nebo hráti, zapomeneme-li na sebe a budeme-li míti na mysli jen Hospodina, kterému pějeme chvály. Nemůžeme však opravdu pokorně zpívati, není-li všecek náš život jediným aktem pokory. V tom právě tkví rozdíl chorálu, zpívaného někde v Solesmes a slavnostní mše zpívané v bohaté farnosti některého velkoměsta. Pravá pokora jest součtem všech aktů pokory za celý život a jen v tom smyslu může přispěti k hlubšímu pojetí chrámové hudby.

Pozorně zpívati může jen ten, kdo ví, nač má míti pozor, čili kdo zpívati umí. Jest v tom zahrnuta povinnost studovati a nabyté vědomosti pozorně aplikovati.

Kolik z našich ředitelů kůrů věnovalo náležitou pozornost historické a vědecké stránce gregoriánského chorálu? Oficielní církevní zpěv jest skoro všude pouhou trpěnou přítěží, která se posuzuje podle měřítka bachraté německé hudby vícehlasé. Kdo se v něm snaží uviděti ekvivalent dosud nepřekonané tvorby architekturní, jak se nám dochovala v nádherných katedrálách středověkých? Kdo se jej snaží zpívati s takovou pružností, aby se podobal zanícené četbě posvátného textu, jak se rozléhal tmavými kobkami římských katakomb? Kdo se přičiňuje proniknouti smysl zpívaných slov a postihnouti neskonalou výraznost gregoriánského chorálu, který často až do nejmenších podrobností, takřka dramaticky interpretuje zpívaný výňatek z Písma?

Pohříchu nesetkáváme se jen s nepozorností neuvědoměnou, zhusta to bývá nepozornost vědomá, lépe řečeno beztaktnost. Jak jest možno, aby se na místech, kde jest v dispozici slušný pěvecký sbor, zpívalo o veliké mši svatě česky, bez zřetele ke všemu tomu, co o tom vyřkl Řím?

Kousněme do toho kyselého jablka. Mají nějaký smysl tyto sveřepé novely k papežským dekretům? Nemluvě o tučně dávce lenosti, lze vážně vzít v úvahu to chvilkové vlastenecké vzplanutí, jež s chlapeckým gestem škrtá skoro tisíciletou tradici latinského ritu po našich vlastech? Česká kultura jest kulturou západní, v níž od věků byla latina jedinou obcovací řečí. Zaváděti do obřadů řeč lidovou jest náledek protestantských rozumářů. Proto Kongregace Ritův moudře rozřála gordický uzel v ten smysl, že vzpomínkou na doby svatého Cyrila a Metoděje dovolila liturgii staroslovanskou, a to jen na určité svátky a na určitých místech, aby nebyla tím zlehčena staletá tradice ritu latinského.

Dokud nebude vypleněn náš liturgický modernismus, marno bude mluvit o kráse katolických obřadů, neboť ony „národní“ či spíše vulgární příměsky je budou hyzditi jako netvorný polyp.

Zbožně zpívati jest stěžejní požadavek dobré chrámové hudby. Neživí-li se můj zpěv anebo moje hra hlubokou věrou, nadějí a láskou, jest to jen měď znějící a zvonec zvučící. Nikdy nezapomenu hlubokých dojmů, jichž se mi dostalo při zpěvu starých poutníků. Zděděný poklad víry, obohacený vítězstvími dobytými ve znamení kříže, nezdočná naděje v přispění Boží a věčnou odplatu, horoucí láska ke Spasiteli prolivšímu krev za naše viny, trestajícimu nás za hříchy, ale zas odměňujícimu stonásob všecky ty, kdož si z lásky k Němu něčeho odepřeli: vše to se obrazilo v jejich chvějícím se hlase. Poznal jsem, že všecko umění jest neskonale nízko pod tímto naivním sice, ale vznešeným projevem milujících srdcí.

Hodláme-li pěti chvály Hospodinu, třeba Ho napřed milovati, třeba však milovati i posvátnou hudbu samu. Třeba se hýčkati s každou neumou, s každou notečkou, brousíce ji jako nejdrahocennější kámen. Všimněme si otců benediktinů. Nebýti jejich včelí píle, neměli bychom ani zdání o chorálu, který až do nedávná byl nám znám jen v okleštěné versi z 16. stol. nebo v místních diecézních vydáních, znetvořených často až k nepoznání (vzpomínám si na Libera — potpourri, jež jsem po celý měsíc listopad slýchal v Haliči). Právě pro tuto obětavost se line tak líbezná vůně z prvních opravených graduálů, hemžících se tisícími interpretačními znaménky, jež připojila ruka nikdy neuspokojeného dom Pothiera. Krása chorálu tak jako moudrost Písma vzdává se jenom těm, kdož jej milují, a čím více jej milují, tím více krás v něm nalézají, poznávajíc zároveň, že z něho vyvěrá všechna středověká i novodobá hudba (viz o tom velmi zajímavou kapitolu ve Vincenta d'Indy „Nauce o hudební kompozici“).

Již jsem se zmínil o obětavosti francouzských benediktinů. Nikdy se dosti nenazdůrazňuji nezbytnosti této ctnosti, jež vedle libovonného kvítka pokory bývá nejušlechtilejší ozdobou kůru chrámového. Nejednou jsem slyšel, a sám jsem se o tom přesvědčil, že nejkrásnější a nejvroucnější bývají ty obřady, při nichž zpívají dobrovolní pěvcové, ne zpěváci placení. Lze si to vysvětliti jen tím, že ono plus, které přinesli opustivše útulné domovy, hry a zábavy, dodalo jejich hudbě toho čehosi tajemného, co bych nazval nebeským rubem bolesti. Co nás nejvíce blaží v domově, jest otcovská a mateřská láska, již byl rodinný dům svědkem. Právě tak sebezápor zpěváků balzamuje jejich výkony čímsi tak rajským, že toho nelze dosíci nijakou virtuositou uměleckou.

Při obětavosti zmizí všecky ty racionelní i iracionelní záminky, pro něž obyčejně ztroskotává, všecko úsilí o zavedení pravého církevního zpěvu, jak si toho přeje sv. Otec Pius X. ve svém „Motu proprio“. Obětavý pěvec chutě se pustí do studia latiny, dýšící starobylou posvátností, tak jako se bude pilně hroužiti v taje staroslovanské liturgie. Nebude litovati dvou neb tří večerů v týdnu, jež přinese v oběť chrámové hudbě, nebude se báti, aby jeho talent nezanikl ve sboru, poněvadž ani sebe větší dar se mu nebude jeviti dosti důstojným domu Páně. Při obětavosti zmizí osobní třenice a nedorozumění, a zůstane jen ideál a vzor nejvznešenější Oběti, Beránka tichého a pokorného srdcem.

Zlato.

F. Odvalil.

Ó zlato, zlato, zlato!

Co stalo se s tebou, ty obraze světla, že jsi tak dlouho již nástrojem temnot?

Jsi jako žlutá, těžká a chladná krev Netvora noci!

Nemáš jí býti, však zdáš se jí být tak příliš a cele!

Neboť jako oběhem vody žije zelená země a oběhem krve růžový člověk, tak oběhem tvým, zlato, žije prokletí.

V tebe se vtělil první odpad od zákona Páně (říkají tele neb býček, jak komu se líbí).

Za tebou šel zmatený, gigantický Babylon přes slávu Nebukadnezara do ožralé svatokrádeže Baltasarovy.

Za tebe prodávali ducha sofisté a povinnost muži a srdce svá ženy a vlast svou občané.

Pro tebe zničena říše Inků, vylidněny země a vyhubeni národové, když ty jsi špinavou vlnou se přelávalo na starou Evropu.

A ejhle, když ona pak zmítána šílenstvím smrti na kusy se krvavé rvala, tys odběhlo zas od ní, nemocné, za oceán obludnou vlnou miliard, nulami nakadeřených, a z bývalé paní své učinilo jsi otrokyni tělem i duchem.

Ó zlato, zlato, zlato!

Co činiš z těch, kteří tě mají! Co činiš z těch, kteří po tobě touží! Co činiš z těch, kteří tě ztratili!

Co všechno ještě způsobí vlny tvé, tak těžce se přelévající!

A já dnes, když poznal jsem hroznou tvou práci, jsem rád, že nikdy jsem na sobě neměl nic z tebe, a Bůh dej, bych nikdy nic neměl!

Ó zlato, zlato, zlato! Připomínáš mi andělů pád! Jak prokrel tebe asi Tvůrce tvůj kdysi, hned od počátku, kdysi, v den první viny tvé, ty Tvore tak stkvoucí!

Vždyť i Pán Ježíš pohrdl tebou, a ani prodán nechtěl být, za tebe, zvoliv si méně prokleté stříbro.

A vyhýbal se i jménu tvému, vysloviv je jen dvakrát, a to vždy v zákaze: Nechtějte míti zlata! Nepřisahejte ani na zlato chrámové!

Jen tehdy, když jako dítě milostné usmál se na svět, dovolil těm, kteří byli pravými mudrci, ve vánoční době položit tebe k bosým svým nožkám.

Ó, jaké proudy Krve svátostné přetéci musí po tobě v kalichu mešním, než budeš vykoupeno!

Ale jak velké budou pak muset býti skutky tvého pokání!

Toť vše, co povědět může můj žalm o tobě!

V Z O R Y

František, muž evangelický.

P. Jan Ev. Urban O. F. M.

„Proč ty? Proč ty? Proč právě ty?“ ptal se dychtivě jednou bratr Maseus svatého otce Františka.

„Co tím chceš říci, Maseo?“

„Chci se tázati, proč právě za tebou běží celý svět, a proč si každý žádá jen tebe vidět, tebe slyšet, a tebe poslouchat? Nejsi přece ani krásný, nejsi učený ani urozený? Proč tedy ty?“ — —1

1) *Actus b. Franc. c. 10.*

V nejrůznějších charakterech světců, jichž má církev, křesťanství desítitisíce, a kteří jsou výkvěty své doby, svého okolí a společnosti, jsou snad v křišťálové čistotě zastoupeny všechny možné povahy člověka: od strohé, kruté askese sv. Jeronýma do prostičké, dětské svatosti sv. Terezie od Ježíška, od samotářského života sv. Pavla, Antonína a jiných

egyptských Otců k činnosti plnému, rušnému na venek životu sv. Dominika a všechny stupnice a odstíny, které leží mezi těmito extrémy, ukazující, že každá povaha jest vhodným základem pro působení milosti. Ale právě v tomto boji mezi nižší částí lidské bytosti a milostí jeví se charakteristické rozdíly mezi svěťci a o řešení tohoto poměru, jak daleko jest šetřiti přirozenosti, aby to nepřekáželo milosti a jak dalece nutno zapíráti onu, aby vládla tato, spočívá svéráznost a původnost toho kterého svěťce. Vliv pak na toto řešení rozhodující má jeho názor nebo chápání Boha a z něho plynoucí chápání zjevení, bližního a sebe.

V tom také spočívá svéráz, původnost a význam svátého Otce Františka. —

1. Základním znakem Františkovy osobnosti je smysl pro skutečný život. Tento rys skutečnosti (slova konkrétnost a praktičnost by to vystihla lépe) je asi právě to, co táhne celý svět ještě dnes k němu, katolický, duchovní i laický, ale právě tak — snad mnohde ještě více — i kruhy nekatolické. Neboť jest jisto, že většina svatých, právě proto, že zůstali vždy lidmi, v jakési obavě, aby hmota (čímž myslím vše, co překáží v přiblížení Bohu) nenabyla ani bezděčného, nechtěného vlivu na duchovní život, odcizovali se přirozenému životu, umrtvovali vše, co mělo nádech přirozenosti, třebaž na tom někdy nebylo ani stínu nedokonalosti (láska k přírodě, společnost, činný život, veselost, úsměv), a tím se odcizovali skutečnému životu prostého křesťana, který je viděl v nedozírné výšce nad sebou — a neměl přirozeně ani odvahu ani chuti jich následovat. — Ač i sv. Otec František nezůstal ušetřen tohoto strachu, přece celkem nejvíce se přiblížil zlaté střední cestě mezi přirozeností a milostí a tím zůstal blízkým lidskému srdci v jeho slabosti, nebe přiblížil zemi, ukázal křesťanství s jeho přirozeně krásné stránky, nezadav při tom své vlastní svatosti. Pro tento praktický, u něho základní rys, pro toto sblížení ideálu a skutečnosti, říkají mu umělec života. Odtud jeho přitažlivost, že neodstranil lidskou přirozenost z díla spásy jako pozitivního spolupřítele, ale prozářil a posvětil ji milostí a láskou. —

Z tohoto základního rysu jeho povahy vyrůstají další lišné znaky: jest to předně jeho poměr k Bohu a zvláště ke Kristu Pánu:

2. Do výprav křížových zůstávala osoba Krista Pána západnímu křesťanstvu více vznešenou představou vtěleného Boha, nežli synem člověka, podrobeným lidské slabosti. Avšak pohled na místa, kde Pán chodil, učil, trpěl, vyvolal v myslích západních křesťanů živý obraz trpícího Spasitele a tohoto obnoveného, konkrétního nazírání chopil se s celou duší František a vdechl je do svého řádu a jím probudil v duchovním životě západu nový směr a poměr ke Kristu; Kristus Pán byl mu nejen Vykupitelem od viny, nýbrž hlavně předobrazem ideálního lidského života, nejvyšším vzorem, ale zároveň jako hmatatelný projev Boží dobroty také nejžádoucnějším předmětem nejohnivější lásky. A z tohoto chápání božského Spasitele vyrostly další charakteristické známky jeho osobnosti, které můžeme nazvati skoro vášněmi jeho života: evangelium, a z něho plynoucí apoštolát, chudoba a kříž!

3. Evangelium: Po celý starověk kvetl duchovní a tajemný výklad Písma sv. a i většina světců prvního tisíciletí - ač všichni následovali Krista - chápala evangelium více duchovně a své následování Páně utvářela dle toho: jak chápali jeho řeči, jak jim připadaly důležité různé výroky a přikázání, tak zdůrazňovali buď rozjímavý, skrytý život nebo evangelické rady a život společný v coenobiích. - Avšak Františkovi bylo celé evangelium příkazem: Slyšet, co řekl Pán, jak jednal a hned to konat, bylo mu jedno a totéž; neuvažoval, zda jest to rada, zda příkaz, nespekuloval o tom, zda se to hodí do jeho okolí, nebo zda to bylo řečeno jen současníkům Krista Pána, nýbrž okamžitě jednal pod vlivem a intuicí své lásky ke Spasiteli. Evangelium, celé evangelium bylo jeho řeholí, a touhou jeho bylo přivést všechny lidi k dokonalému zachování evangelia. A řehole františkánská začíná těmi lapidárními slovy: „Řehole a život bratří menších jest ten, svaté evangelium Pána našeho Ježíše Krista zachovávatí životem v poslušnosti, bez vlastnictví a v čistotě.“ To byla jediná a původní řehole; ostatní hlavy jsou jen rozvedením tohoto evangelického základu (takřka se zdá, jako by je František psal, jen aby měl co papeži předložit ke schválení, neboť po všem v poslední větě řehole vrací se opět k své drahé myšlence: „... abychom svaté evangelium, které jsme pevně slíbili, upřímně po katolicku zachovávali.“

4. Z této vroucí lásky i evangeliu snadno pochopíme pak jeho důslednost, až žárlivou, v provedení ideálu chudoby. Nikdo nesměl být chudší než on, žádný žebrák netouží tak po bohatství, jako František toužil po naprosté chudobě, již příznačně nazýval svou paní, svou nevěstou.

5. A rovněž z touhy po naprostém zachování evangelia zvolil způsob života tehdy neslýchaný: (neboť řeholníkům nebylo dovoleno zabývat se duchovní správou, nýbrž naopak, stále byly obnovovány příkazy klauzury) — život apoštolský; jen k odpočinku, jen k načerpání nových duchovních zásob a k občerstvení mezi bratry měli se bratří scházeti v klášteřích — ne v klášteřích, ale v chudíčkých, nepatrných eremitoriích, chaloupkách, které jim darovala lidská láska.

6. A vrcholem jeho nazírání na Spasitele byla jeho zvláštní úcta k Ukřižovanému, který mu nebyl korunovaným králem na kříži, jak Ho obyčejně maloval byzantský starověk, nýbrž skutečným „mužem bolesti“. Dokonáním pak tohoto konkrétního pojmání Krista byla stigmatisace, svaté rány Mistra, otisknuté, obnovené na těle učedníkově.

7. Nutným důsledkem tohoto skutečného a živého názoru na božskou osobu Ježíše Krista je ovšem zvláštní, osobní poměr k Bohu, který u Františka silně vystupuje.

Ač vždy byl věrným synem církve, ač přesně zachovával jistě všechny její předpisy ohledně bohoslužby, přece jeho zbožnost byla úplně osobní, ano, subjektivní. Ač se modlil též církevní hodinky, přece se nerozpakoval dáti přednost chudobě a darovati jednou jedinou liturgickou knihu chudé ženě. A ač se bratří též modlili společně v chóru, přece táhla jak Františka, tak i bratry více sladká samota a příroda, v níž se cítil František jako dítě u svého Otce nebeského. A neváhám říci, že právě tato určitá subjektivnost v poměru k Bohu získává sv. Františkovi dnes mnohé z přátel, stojících mimo církve — avšak správně chápána, s jeho dětinnou oddaností a poslušností k církvi, je právě normou našeho osobního poměru k Bohu a přírodě. - -

V těchto asi bodech — v pojmání Krista skutečného, v nekompromisním zachování celého evangelia, hlavně v chudobě a apoštolátu, osobním poměru k Bohu, kterého cítil, viděl i v přírodě — záleží Františkův dějinný význam a původnost (originalita): Jeho objevení bylo úplným převratem v názorech jak na duchovní život mnoha a mnoha jednotlivců, tak i na Krista Pána, na evangelium a život řeholní. František byl více mužem vůle a citu, než rozumového hloubání a jak prostě a jednoduše chápal Boha a evangelium, tak prostičce a bez dlouhých řečí je hlásal a žil. A touto nenucenou, přirozenou samozřejmostí, s jakou se cítil dítětem dobrotivého Otce — přirozenou, nenucenou láskou, jakou objímal celou přírodu, každého tvorečka a hlavně ovšem bratry a sestry - lidi, v níž nebylo nic tvrdého, nic odpuzujícího a nepřirozeného, táhl za sebou svět. — Síla jeho osobnosti přetrvala věky, ano, snad je chápán, oceňován, milován stále hlouběji, čím citelnější je nám potřeba jeho ducha proti pohanství, potřeba zdravé lidské přirozenosti a lásky. A proto praktický význam jeho úcty pro nás lze shrnout ve vroucí výzvu: Zpět k prostému, přirozenému životu, zpět k evangeliu a k chudému, čistému Ukřižovanému Spasiteli!

K úvaze.

Synovská láska.

Požehnání otců staví domy. Vědomi této pravdy prosili jsme před započítím díla o požehnání své duchovní pastýře. Udělil nám je nejdp. arcibiskup olomucký. Stále budou mne provázeti jeho otcovsky měkká, teplá slova povzbuzení a požehnání. Řekl jsem mu tehdy, že budeme vychovávat lid k dětinné úctě a lásce k biskupům. Jest v tom ohledu tolik nezdravého mezi námi katolíky. Řeknu to přímo: Náš episkopát musí býti všem katolíkům úžasně vysoko. Katolík, dobrý katolík nedovolí si mluvití neuctivě o své hlavě. Ten jeho biskup jest obětovaný, jest sluhou všech, má tolik odpovědnosti a starostí. On prvý vystupuje na popraviště v dobách, kdy se Pánu zalíbí očistovati v lázni krve a pronásledování svou církev. A jdou tiše a klidně. Oni neohroženě říkají pravdu i hlavám států, i když se jim to vůbec nelíbí. Oni bdí nad statisíci duší. Vidí dále a lépe než nejlepší politikové. Jejich názory se tedy nemusí vždy shodovati s názory politiků. Ale katolík nikdy za to nehodí kamenem po svém pastýři. On jej vroucně miluje. Denně se kněz, tedy za lid a s lidem, modlí v kánonu: a za představeného našeho: Leopolda (Františka, Karla, Šimona etc...). S něžnou oddaností opakujeme s knězem tu upřímnou prosbu. Dejme svým pastýřům lásku za lásku. Dnes svět trpí krizí autority. Nebudou-li věřící ctítí a přesně dbáti autority hierarchické, utonou ve zmatku protestantského svobodářství.

Katolík nikdy nekritisuje nelaskavě svých biskupů, nýbrž je miluje, je poslouchá a ctí. To jsem považoval za nutné, i když se to snad někomu nebude líbiti! Redaktor.

Pronásledovaná a proto Kristova.

Kristus předpověděl své církvi boje a pronásledování. A tak když všichni mají pokoj a názory nejevštědnější požívají veřejné ochrany, Kristův kříž příliš palčivě šlehá svou Láskou do očí těch, kteří se scházejí ve tmě, tmu milují a rozšiřují. Znáte je, pomocníky ďábla? Nevěsta Kristova jest oděna purpurem krve svých dětí. Právě si Pán vyvolil Mexiko, kde se dostalo katolíkům toho sladkého štěstí trpěti za Krista. Svaté duše v slzách říkají: Že tam nejsem! Ale vedle silných jsou tam i slabí a kolísající. A za ty musíme se modlit. Věříme v obcování svatých, máme proto povinnost poskytnouti svým bratřím almužnu modlitby, aby je Pán sílil, by se stali hodnými nástupci Petra a Pavla, Lina, Kleta, Xysta atd. Vroucně, vroucně se modleme k Pánu za ně a za církev, aby se krví přebrodiva k míru, jehož potřebuje k řádnému svému vývoji. Však nám splatí tu službu, kdybychom jí snad někdy potřebovali.

K R Ů P Ě J E

Umučení svatých ze Scili.

Scili: město v bývalé římské části Numidie v sev. Africe.

Roku 180 za konsulátu Klaudiana dne 17. července pravil prokonsul Saturninus v úřední síni k předvolanému Speratovi, Nartzalovi a Ciffinovi, Donatě, Sekundě a Vestii: „Můžete zasloužit si milosti našeho vladaře, vrátíte-li se ke správným názorům.“

Na to Speratus: „Nikdy jsme zla nepáchali, bezbožnosti jsme nepodporovali, nikomu jsme nikdy nezlořečili, nýbrž hrubě přijati díky jsme spláceli - protože panovníka ctíme.“

Saturninus prokonsul pravil: „I my jsme zbožní a naše náboženství je jednoduché, a přísaháme při moci pána našeho vladaře a vyprošujeme mu zdraví, což i vy činiti jste povinni.“ Speratus pravil: „Jestli mne pokojně vyslechneš, povím ti tajemství jednoduchosti.“

Saturninus odpověděl: „Nechci slyšeti tvých řečí o našich posvátných věcech, ale raději přísahajte na moc našeho vladaře.“

Speratus pravil: „Já neuznávám nadvládu tohoto světa, nýbrž spíše sloužím onomu Bohu, jehož nikdo z lidí nevidí, aniž může spatřiti tělesným očima. Krádeže jsem nespáchal, koupím-li co, platím clo, protože uznávám Pána svého a Vládce králů a všech národů.“

Saturninus prokonsul prohlásil ostatním: „Vzdejte se tohoto přesvědčení.“ Speratus odvětil: „Špatným přesvědčením je zabíjet lidi, mluvit křivé svědectví.“

Saturninus prokonsul opět: „Zanechte této poštilosti.“ Ciffinus řekl: „Není, koho bychom se báli, leč Pán náš, jenž jest v nebesích.“ Donata pravila: „Čest Cesarovi jako Cesarovi, ale povinnou bázeň Bohu.“ Vestia řekla: „Jsem křesťanka.“ Sekunda prohlásila: „Co jsem, tím chci zůstat.“

Saturninus prokonsul otázel se Sperata: „Zůstaneš křesťanem?“ Speratus odpověděl: „Křesťan jsem;“ a s ním všichni souhlasili.

Saturninus prokonsul tázal se: „Chcete lhůtu na rozmýšlenou?“ Speratus odpověděl: „Tak spravedlivá věc nepřipouští rozmýšlení.“

Saturninus prokonsul pravil: „Co máte ve schránce?“ Speratus pravil: „Knihy, a listy Pavla, muže spravedlivého.“

Saturninus prokonsul prohlásil: „Třicet dní vám dávám na rozmýšlenou.“

Speratus opět pravil: „Křesťan jsem;" s ním všichni souhlasili.

Saturninus prokonsul přečetl rozsudek z tabulky: „Budtež mečem popraveni: Speratus, Nartzalus, Ciffinus, Donata, Vestia, Sekunda a ostatní, kteří se přiznali, že vyznávají křesťanství; neboť zůstali zatvrzelými, ačkoli jim bylo umožněno vrátit se k náboženství římského národa.“

Speratus zvolal: „Díky Bohu vzdáváme.“ Nartzalus pravil: „Dnes jsme svědky (mučedníky) v nebesích; Bohu díky.“

Saturninus prokonsul nařídil hlasateli, aby oznámil: „Rozkázal jsem, aby byli popraveni Speratus, Nartzalus, Ciffinus, Veturius, Felix, Akvilinus, Lefancius, Januarius, Generosa, Vestia, Donata, Sekunda.“

Všichni zvolali: „Bohu díky!“ A ihned státi byli pro jméno Kristovo.

Poznámka. Za prokonsula Saturnina vypuklo první pronásledování křesťanů v severní Africe, jak dosvědčuje Tertullian. Přinášíme líčení, jak je zapsalo úřední pero křesťanské obce.

Bůh a já.

Card. Newmann. - Přel. Prokop Holý.

I.

Bůh — Stvořitel.

1.

Bůh učinil vše a viděl, že je to dobré a vše že je stvořeno k svému blahu. Ale co je dobré tomuto, není již dávno dobré onomu; co činí šťastným toho, činí nešťastným onoho. Bůh však stanovil, abych dosáhl pravého dobra, ačli neporuším svou vinou jeho plánu sám. Vidí mne, jak jsem — volá mne mým jménem; zná míru mých sil a ví, jakého stupně dokonalosti mohu dosíci; vidí před sebou mé pravé štěstí a jest ochoten mi ho dopřáti. Bůh ví, co je mým pravým štěstím nevím toho však já. Není všeobecného pravidla, co je dobrem a blahem; co se líbí jednomu, nelíbí se druhému. A tak jsou cesty, vedoucí k dokonalosti, rozdílné a prostředky k spáse jsou pro každou duši vytčeny zvlášť. Proto vodí nás Bůh vždycky po svých cestách vlastních.

Víme, že chce naše pravé štěstí, ale neznáme, ani v čem záleží ani kterými cestami ho dosíci. My jsme slepí; kdybychom byli ponecháni sami sobě, jistě bychom se cíle minuli. Proto musíme se svěřiti zcela vedení jeho.

Jsouce pak v jeho rukou, nesmíme se lekati a ochabovati ani tehdy, vede-li nás cestami cizími — via mirabilis, cestou podivnou, jakož dí církev. On nás povede bezpečně a dovede nás k tomu, co je vpravdě pro nás nejlepší, nikoli k tomu, co jsme my za nejlepší považovali, ani k tomu, co se hodí pro jiné, nýbrž, co se hodí právě a jen pro nás.

Modlitba. Bože, svěřím se zcela a bez výhrady ruce tvé! Bohatství nebo chudoba, radost nebo zármutek, přátelství či osamělost, čest nebo ponížení, sláva nebo pohrdání, příjemnost nebo soužení, tvá přítomnost nebo skrytost — vše je dobré, pochází-li od Tebe; neboť Tys moudrost a láska. Čeho lze si více přát? Vedls mne podle svých úradků, přijal jsi mne se slávou. Co je pro mne na nebi možno mimo Tebe, čeho mohu si přát na zemi mimo Tebe? Tělo mé stárne, můj vzlet ochabuje — ale „Tys Bůh srdce mého a podíl můj na věky“.

2.

Bůh byl sám v sobě dokonalý a blažený — a přece ráčil stvořiti svět ke svému oslavení. Jest všemohoucí a byl by mohl učiniti sám všechny věci, ale jeho vůlí bylo, aby jeho plány byly uvedeny ve skutek skrze bytosti, které stvořil. Naším cílem jest jeho oslava, naplnění jeho úradků. Jsem proto stvořen, abych byl i činil to, co určil jen mně; v úmyslech a na světě Božím mám místo, kterého nezaujímá nikdo. Ať jsem chud či bohat, vážený nebo pohrdaný u lidí, Bůh mne zná a volá mne mým jménem.

Stvořil mne, abych mu prokázal zcela zvláštní, určitou službu; svěřil mi to i ono dílo, jehož nesvěřil nikomu jinému. Mám své vlastní poslání; snad ho zde na zemi nechápu a nepoznávám, ale na věčnosti, v jiném životě bude mi odhaleno. Potřebuje mne nějak k vykonávání svých plánů právě tak, jako každý z archandělů má své místo ve světovém plánu; proto nesmím chybiti, jinak povolá někoho jiného; může vzbuditi syny Abrahamovy i z kamene!

Mám tedy účast a podíl na velkém díle Božím; jsem jedním kroužkem v řetězu, jednou nitkou v poutu, spojujícím lidi vespolek. Bůh mne nestvořil nadarmo: splním svůj úkol, seč jen jsem. Budu andělem pokoje a míru, hlasatelem pravdy v kruhu svého působení, třebaže toho nezamýšlím — jen zachovám-li jeho přikázání a budu-li Mu sloužiti ve shodě se svým posláním. Proto budu mu zcela důvěřovati, ať se se mnou stane cokoliv, ať mne vede má dráha kamkoliv: nikdy nedopustím, abych byl živ marně!

Budu-li stísněn, nechť Mu holduje mé utrpení; budu-li v soužení či bídě, ať mne bída přiblíží k Němu! Nemoc, zármutek i bída jsou snad nutné prostředky k velikému cíli, přesahujícímu náš obzor. Bůh nečiní ničeho nadarmo: ať můj život prodlouží nebo zkrátí: ví, co je dobré. Ať mi odejme přátele a pošle mne do ciziny, ať mi sešle pohár trpkosti a stísněnosti ducha, ať přede mnou zastře budoucnost: ví vždy a vždy, co je dobré. —

Oh, Adonai — Pane, který řídíš Izraele a vedls Josefa! Emanueli, Moudrosti nevýstižná: Tobě zcela se oddávám, Tobě svěřuji se s tělem i duší! Tys moudřejší než já; miluješ mne více než já sám sebe: Naplň na mně své úmysly, ať jsou jakékoli! Jednej ve mně a skrze mne, jak se Ti líbí! Jsem stvořen a zrozen toliko ke tvé službě, abych náležel jen Tobě a byl tvým slepým nástrojem! Nuže, učiň, abych tvým slepým nástrojem i byl! Nežádám si věděti, nežádám si viděti — prosím toliko: užij mne podle svého nekonečného milosrdenství!

Který lidský duch dovede si učiniti obraz o lásce, kterou lne věčný Otec ke svému jednorozenému Synu! Jest tato láska věčná a nekonečná; je tak velká, že theologové dávají jméno této lásky Duchu svatému, aby vyjádřili její nekonečnost a dokonalost.

Uvažuj tedy, duše má, o tomto hrozném tajemství, hluboce se mu klanějíc. Neboť jako miluje Otec svého Syna, tak miluje Syn tebe, náležíš-li k jeho vyvoleným. Řeklť výslovně: „Jako miloval Otec Mne, tak Já miluji vás; zůstaňte tedy v lásce mé!“ Kteréže tajemství v celém okruhu zjevených pravd je větší než toto? Láska, kterou miluje Syn tebe, bytost stvořenou, jest podobna lásce Otce k jeho Synu nestvořenému. Jak podivuhodné to tajemství! Ty jediné vysvětluješ věc nepochopitelnou, že vzal na se mé tělo a za mne zemřel! Ono tajemství plyne z tajemství tohoto, ale také se z něho teprve dokonává. Kdyby mne byl nemiloval láskou nevýslovnou, nebyl by za mne trpěl. Nyní chápu, proč se za mne vydal na smrt: miluje mne tak, jako Otec miluje svého Syna — ne toliko tak, jak milují pozemští otcové, nýbrž jako miluje věčný Otec svého věčného Syna! Nyní chápu poněkud smysl onoho nepochopitelného, jako propast hlubokého ponížení. Chtěl mne raději vykoupiti, než stvořiti světy nové!

A kterak vytrvalý je ve své lásce! Miloval nás již za dnů Adamových. Na počátku již řekl: „Nepustím od tebe, ani se tě nevzdám.“ Nezavrhl nás v našich hříších, nikoho, ani mne. Vždy a vždy znova mne nalezl, až mne vykoupil svou Krví. Byl rozhodnut již dávno a vykázal mi místo ve svém svatém království, ačkoli jsem se tak tvrdošíjně vzpíral! A nyní, když mi projevil svou lásku věčnou, čeho že ode mne žádá? Ničeho jiného, než abych Jej také miloval, byť toliko svou nepatrnou měrou, jakou je schopen tvor ke svému Tvůrci. —

Oh, tajemství všech tajemství! Jak nevýslovně velká je láska věčného Otce k Synu, tak nepochopitelná jest láska božského Syna k nám lidem. Proč to, Pane můj? Cos nalezl dobrého na mně, ubohém hříšníku? Proč jsi shlédl na mne dlouhým, hlubokým pohledem lásky? „Co je člověk, že si na něj vzpomínáš, co syn země, že jej navštěvuješ?“ Věnoval nekonečnou lásku svou tomuto bídnému tělu a mé slabé, vinné duši, jež mají život toliko z tvé milosti! Dokonej na mně, Pane, své dílo, a jakos mne miloval od počátku láskou věčnou, dej, abych i já Tebe miloval až do konce!

Sl. M. H., Nové Benátky. Díky za verše. Jsou technicky dokonalé i obsahem krásné. Jenže do rámce časopisu hodí se spíše verše meditativní než čistě lyricky-popisné. Těším se na další v tomto směru. Díky za adresy!

Dp. Fr. K. Ptáte se po vkusných, laciných obrázcích. Jsme ve spojení s pařížským „L'art catholique“, které nám již pro více spolupratří dodalo s velkými zvl. výhodami dobré obrázky. Dostanete je již od 7—8 haléřů v krásném, jemném sépiovém tisku. Jen se na nás, jako každý druhý, s důvěrou obraťte.

M. B., Smíchov. Děkuji za slova uznání. Ani si nezasluhujeme tolik chvály. Jsme jen rozsévači. Plodům dává zráti Pán! Ale buďte ujištěn, že dávající se vám, dáváme se celí. To snad rozlévá tu radost v čtenářích!

K. N. v Praze. Které knihkupectví bychom vám odporučili? Obraťte se se vši důvěrou na knihkupectví L. Kuncíře, Praha II., Voršilská 3. Svědomitě a odborně vás obslouží.

Všem. Dávno jsme za polovici ročníku. Přinesli jsme krvavé finanční oběti, aby časopis byl prvotřídní i po technické stránce. Tiskárna si dala záležeti s nevšední pečlivostí. Musíme jí však platiti. Několik set však dosud nezaplatilo! Drazí, neubíjejte nás svým otálením! Zaplaťte nám, jste-li dlužní. Přikládáme složenky k zaplacení. Kdo nezaplatí do 5. čísla, od toho si peníze vyběřeme pošt. příkazkou a ani potom nezaplativším zastavíme zaslání a svou pohledávku za 5 čísel postoupíme právnímu zástupci.

„Nepořádek.“ Ten nepořádek neděláme my, nýbrž čtenáři, kteří si odjedou na letní byt a neudají adresy. Číslo potom přijde zpět. Sděluji vám však a všem, kteří neobdrží nějaké číslo, aby je reklamovali. Reklamace se nezalepují a nefrankují. Poznačte jen na lístku: „Reklamace.“

ZE SÍTĚ

Co se děje v Římě? Projednávají se právě beatifikační záležitosti ctih. Noela Pinot z Angerské diecése, dále mučedníků: arcibiskupa z Arles, J. M. du Lau, biskupa z Beauvais: Fr. I. de la Rochefoucault a P. Louis de Rochefoucault, biskupa ze Saintes, kteří byli umučeni v září 1792. - Sv. kongregace obřadů radila se nedávno ve svém valném sezení, aby sv. Janů z Kříže byl přisouzen titul: doctor mysticus — učitel mystický. Vroucně si toto všichni přejeme! V téže schůzi jednala o zahájení jednání o svatořečení bl. P. J. Eymarda.

Velký biskup. Biskup Zarate v Mexiku „nalezen“ byl tyto dny „mrtev“ ve vězení, kde trpěl od 16. května. Otiskují jeho posl. pastýřský list, chloubu to katolická mužnosti a odhodlanosti: „Nechť žije Kristus Král! Snad se někdo domnívá, že se nerozumně vydávám hněvivým výbuchům tyranů. Ale lépe jest vyvolati nepřátelství vůči lidem než vůči Bohu. Nebojíme se vězení a vražedných zbraní. V opovržení máme a slavnostně odsuzujeme všechny a každý jednotlivý z útoků, které byly spáchány od mexické vlády proti církvi. Pan president nechť ví, že žije v této zemi muž, který má s pomocí Boží odvahu vytrpěti, je-li nutno, i mučednictví. Jen jednoho žádám od jakobínství, aby mne nezavraždili úkladně!“ Tušil, že bude jednou „nalezen mrtev“. Drazí, pomodleme se zaň či spíše k němu a — pojďme za ním!

Katolicism v Japonsku. V Japonsku jest teprve 150 tisíc katolíků. Jejich morální velikost však dovedla japonskou vládu k vydání zvl. zákona, který zaručuje církvi zákonitou existenci. Kostely katolické budou osvobozeny od daní, jejich majetek jest nedotknutelný a nezabavitelný. Vláda přiznává katolicismu tatáž práva jako dvěma oficielním náboženstvím státním. Hořko srovnávat!

Jsme všichni, dělníky... Tak pravil doslovně svatý Otec Pius XI. ke shromážděným kol něho dělníkům dne 31. července 1926. „Jsme všichni a musíme býti dělníky nějaké věci a běda tomu, kdo není dělníkem nějaké dobré, svaté, užitečné věci! To by byl tvor neužitečný, příživník. Stvořitel sám jest prvním dělníkem, jehož viditelným dílem jest celý svět, vesmír, jež denně obdivujeme v úsměvu slunečním, ve hluku bouří, v květech země a nádherách moře. A když se chtěl Stvořitel státi dělníkem ještě vznešenějšího díla, díla vykoupení, chtěl býti dělníkem v nejvlastnějších slova smyslu... místo, které zaujímal Ježíš, když přišel mezi lidi, bylo právě postavení dělníka. I Ježíš byl dělníkem a proto se církev vždy s takovou zvláštní láskou obírala s postavením dělníka...“

LITERATURA

Upozornění. Redakce jest ochotna obstarati všechna zde uvedená díla.

Herder, Fr. in Br. Brentano: Wie Gott mich rief. (2. a 3. vydání.) 340 str., 6 Mk 50. Dílo vzácných liter. vlastností, psané z poslušnosti a líčící konversi. Hrdinka líčí nenuceně své boje o pravdu, své hrůzy a úzkosti, jimiž se prolila k míru až do kláštera. Jest to kniha velmi poučná pro všechny hledající. B.

Pius XI. Rundschreiben über den hl. Franziskus. 60 str., 180 Mk. Latinský text a německý překlad. Herder vydává papežské encykliky. Jsme mu vděčni za to, neb bývá dosti těžko dopátrati se jich. Sv. Otec staví tu zestárlému světu vzor čistého následovníka Kristova a přeje si, aby světec volal svět k návratu k církvi, aby tak obnovil svět.

Rauschen: Grundriss der Patrologie, 500 str., 860 Mk. 8. a 9. vydání. Kniha jest výtečnou theologickou pomůckou pro vyučování. Podává též poslední archeologické výzkumy. Knize této se opravdu podařilo podati nejkratší, při tom však úplný a vědecký nástin patrologie. Odporuji hlavně bohoslovcům a mladším kněžím. S. B.

Kaplan Fahsel: Gespräche mit einem Gottlosen, 214 stran, 420 Mk. Zvláštní význam této knihy spočívá v tom, že v ní zastánce moderní skepse kříží zbraně s uvědomělým věřícím. Dialogická forma dává knize nádech dramatičnosti. Dovede vnést světlo do mnohého rozbouřeného, kolísajícího srdce a zase rozbouriti mnohou mrtvou hladinou zdánlivě spokojeného nevěřícího. Pro každého kněze i laika! —o—

Krebs Engeliert: Die sieben Galen des hl. Geistes. 306 str., 7 Mk. Prof. Krebs vydal tato prostinká, ale zároveň bohatá hloubkou rozjímání Milosrdné sestry S. Isidory. Prostá sestra, mající jen vzdělání obecné školy, potvrzuje, že jest směšný blud o inteligenci, jako by se vlévala řadou dekretů a diplomů. Tato kniha jest důkazem, že Duch vane, kde chce a že jeho Moudrost zahanbuje celou naši „chytrost“. sb.

Joseph Fischer: Seelenpflege. Str. XI + 228. 2. a 3. vyd. Moderním způsobem mluvy podaná nauka o ctnostech, s pastoračními poznámkami a poukazy na příslušná díla vydaná firmou Herder & Co. —es—

Téqui: Paris: Duplessy Retraite de l. communion, 9 frcs. Kanovník Duplessy, známý odborník - katecheta ve Francii, který napsal mnoho odb. knih, vyznamenává se ve svém díle čistou, lahodnou jasností, která však přece krásně se snáší s dogm. přesností. Dovede hlavně pak děti rozehrátí. Katechetům odporuji. B.

Garriguet: Les deux grandes devotions... 650 fr. Kniha populárně dogmatická o vzniku, vývoji, historii a významu pobožností k Srdci Páně a Srdci P. Marie. Kniha poučí opravdu všechny ctitele posv. Srdcí. —r—

Gibert S. J.: Les petits chinois, 250 fr. Roztomilé vypravování z misí o malých, pokřtěných dětech. Horlité pro rozšíření misijní myšlenky mezi dětmi najdou v knížce hodně zajímavého materiálu. o.

Pichenot: L'évangile et l'Eucharistie, 12 fr. Jedná se o soubor nedělních promluv, v nichž jest šťastně probrána celá křesť. nauka v základ. rysech. Kniha prostá, ale hutná. lk.

Lepidi O. P.: Explication dogmatique sur le Culte du Coeur Eucharistique de Jésus. 250 fr. Nedávno zesnulý Mistr sv. Paláce podává dogm. podklad pobožnosti euchar. Srdce Ježíšova. Uvádí, čím se liší od pobožností podobných, a dokazuje, jak tato pobožnost rozohňuje, zbožnost věřícím.

Anonym: Le fête et la Messede J. Chr.Roi. 7 fr. Dílko seznamuje nás s textem svátku Krista - Krále a osvětluje naukově tento triumf Kristovy oslavy na zemi. Výklad dogm. jest velmi metodický a solidní a přece hodí se výborně ke kázáním a ku rozjímání. Vřele odporuji. B.

Koenig: Nouveau mois de Sacré Coeur, cena neudána, 244 stran, druhé vyd. Krásný cyklus kázání o Nejsv. Srdci, zpestřený příklady ze života posl. světců a velkých franc. křesťanů. Velmi praktické jest přidání sbírky modliteb k Nejsv. Srdci. Sloh jest živý, zažehující ohně.

Marchand: Les faits de Lourdes, 15 fr. Nástupce dr. de Boissarie rozbírá jednotlivá uzdravení v Lurdech od r. 1923 do r. 1925. Kniha jest velmi klidně, střizlivě, ale právě proto s hlubokým přesvědčením psaná. Odporujeme ctitelům bílé Madony Pyrenejské. —o—

Schöningh Paderborn: Lindworsky: Willensschule. 120 str. 1.80 Mk. V poslední době nabízejí se s velkou reklamou různé školy vůle. Lindworsky podává svou školu budovanou na dlouholeté zkušenosti. Dle něho u normálních lidí jest stejně silná vůle, na kterou působí důvody. Dle něho umění silných důvodů jest uměním ovládnutí vůle. B—o.

Zahn: Einführung in die christliche Mystik, 1922, posl. vydání 664 str., 12 Mk. Vydavatelství této vzácné knihy poslalo ji, ač dávno již vyšlou, redakci. Nejedná se o liter. novinku, ale používáme této příležitosti, abychom upozornili na tuto knihu, jednu z nejlepších pro každého, kdo chce najíti spolehlivého vůdce v duchovním životě vlastním i ve spletitých otázkách mystiky. Přísně se vypořádává s falšovanou pseudomystikou a pantheisujícím sněním. Ukazuje pojem mystiky, církevní ráz pravé mystiky, zdroj její v milostech a svátostech. Nato studuje modlitbu a její formy mystické. Nakonec poučuje o mystických a podobných zjevech. Zajímavá jest studie o spiritismu a tzv. démonické mystice. Tato kniha patří bezpodmínečně do každé klášterní knihovny a do knihovny každého snaživého a inteligentního duch. vůdce. Braitto.

Liertz: Seelenaufschliessung. 178 str. Kniha spadá do oboru dnes tak rozšířené duševní analyse. Autor jest lékařem-psychologem a psychiatrem, tedy odborníkem. Jeho studie vzbudily zájem a živou polemiku i s katolické strany. Poslední slovo však o těchto otázkách nebylo dosud řečeno a tak vítáme přítomnou studii jako paprsek v temnu. Celá práce se točí kolem studia osobnosti, jejích tajemných zákoutí a vlivů. Chce tak probádati duši, porozuměti jí a léčiti ji. Kniha zajímavá, hlavně pro zpovědníky a lékaře.

V. Zapléta O. P.: Mose, der Volksführer. Stran 360, cena 7 Mk. — Úžasná erudice se tu pojí s básnickou delikátností a s vypravovatelskou rafinovaností vyškolených romanopisců. Čtu knihu a budu ji zase čísti. Romány Zapletalovy by měl míti každý katecheta v ruce, i kdyby se třeba jen kvůli nim měl naučiti německy. Ony by ho naučily pro vyučování více než deset odborných knih, jsouce vědou aplikovanou. —es—

Kösel (Oratoriumsverlag), Przyvara: Gott., 188 str., 4.50 Mk. Obratný stylist a hluboký psycholog Przyvara ukazuje, jak stále již od starověku vtírá se člověku myšlenka na Boha. Slyšíme v této knize přímo symfonie touhy po Bohu. I v omylech nachází P. tento stesk po Věčném. Všem odporuji! —b—

Steffes: Religionsphilosophie. 280 str. Nymwegenský profesor Steffes podává jeden z prvních katolických pokusů o filosofii náboženství. Filosofie náboženství odezírá od apologetiky. Kniha pak chce býti příručkou, vědeckou příručkou a úvodem do filosofie náboženské. Zkoumá působení náboženství a ospravedlňuje je se stanoviska rozumu, chráníc se všeho racionalismu. — Odporuji jen odborníkovi! S. B.

Volksvereins-Verlag, M. Gladbach. Deuster: Menschengüte. 236 str., 3 Mk. Autor chce konečně zpívat hymnus o dobrých lidech. Vidí v lidech vše dobré co je v nich. Dokazuje ohnivě i nešťastným, že jest mnoho dobroty na světě, jen třeba ji umět hledati. Kniha čistého, svatého optimismu. —r—

Rademacher: Gnade und Natur. 150 str. 2 Mk. Znamý apologetický spisovatel podává nauku církve o milosti. Očišťuje ji od bludů a předsudků. Ukazuje, že milost přirozenosti neničí, nýbrž ji jen zdokonaluje. Mluví o milosti v člověku a o významu vlivu milosti na přirozenost v životě civilním, v kultuře a v sociálním snažení. Končí poněkud odlehlou, dle mého, studií o vlastenectví a náboženství. Jako stvořené k přednáškám! —l—

Tyrolia, Innsbruck: Schenz, Sonntagsglocken. 385 str., 5.50 Mk. Spisovatel se snaží nelíčenými slovy naučiti čtenáře vysátí duchovně co se dá z nedělních pokladů liturgie. Jest to výborná nedělní četba pro laiky, kterým knihu odporujeme. —r—

Fr. Borgmeyer, Hildesheim. Völmecke: Die Gottesidee im Bewusstsein der Menschheit. 151 str. Studie přišla velmi vhod v nynější době, kdy se jeví takový zájem o gnosticis, okultis, kabalism a budhism. Vypořádává se se všemi tzv. tajnými naukami o Bohu, přechází na spiritismus a svobodné zednářství. Přeji knížce hodně čtenářů u nás. r-o.

Grabinski: Neuere Mystik. 495 stran, 7.50 Mk. Známý odborník podává další výsledky svých badání o otázce snů, telepatie, stigmat, strašidel. Snesl úžasně mnoho materiálu. Jenom patřilo by jej teď kriticky zpracovati. Nelíbí se mi užívání slova „Mystik“ o tom všem, co píše. Jinak jest kniha velmi zajímavá a pro lidi silných nervů velmi poučná. Odborníkům vřele doporučuji. R.

Malfatti: Menschenseele und Okkultism. 219 str. Spis jedná o všech záhadách duše a její činnosti. Kriticky řeší otázku telepatie, snů a tušení. Tím se liší jeho práce od Grabinskiho, která jest jakousi snůškou materiálu. Nesmírně zajímavé jsou stránky o somnambulismu a dvojnictví. I jasnozření tu nalézá svou kritiku. Klidně propracovává otázku strašidel a spirit. zjevů. Jest to četba těžká, ale vděčná pro odborníky i vzdělanější laiky. Pro děti to ovšem četba není. B.

Prager: Die Weltanschauung Dostojewskis. 215 str., 6.50 Mk. Dostojewskiho prozařuje osobitý světový názor. Spisovatel líčí jeho osobní rysy, snaží se zajmouti všechna jeho díla v řetěz jedné myšlenky. Jest mu více než básník. Učí rozuměti Dostojewskimu. S.

H. Bahr: Liebe der Lebenden. 3 sv. 408, 316, 344 str. Deníky od 1921 — 1923. Bahr podává na výsost zajímavé doklady o duchovní krizi let poválečných. Spisovatel jest bystrým pozorovatelem ve vykládání příčin zjevů oněch let. Celé pak dílo jest prozářeno hlubokou láskou k bloudícím a nešťastným, které by rád přivedl k světlu.

Gabalda: Paris, Riviere St. Basil, 320 str., 10 fr. Podáváme další svazek ze sbírky: Les moralistes chrétiens. Známý štrasburský profesor Riviére nastiňuje grandiosní postavu velkého moralisty, sv. Basila. Z jeho spisů líčí jeho názory na morální život. Odporuji všem přátelům těch starých, vážných, přísných a proto tak velkých sv. Otců. —o—

Perrin, Paris: Cherel: André Michel Ramsay. Autor snaží se studovati otázku tolerance. Připouští jako církev možnost politické tolerance pro zamezení většího zla. Zavrhuje s ní tolerantismus plynoucí z bludu kladoucího všecka náboženství sobě naroveň. Ukazuje na svém hrdinovi — nábož. dobrodruhu 18. století, typ apoštola tolerance. Líčí jej, muže prostředního, ale činného a vášnivého, měnícího se jako luna, dospěvšího až k čirému racionalismu. Ted' se nedivíme, že tolik volal po toleranci.

Descleé, Lille: Lemonier: Notre Dame. 192 str. Jemná duše Lemonierova rozlila se celá v těchto rozjímáních o přev. Panně. Cítíme přímo jeho lásku k ní a jsme strhováni jíti za vůněmi jejích ctností. V těchto rozjímáních takřka vidíme před sebou čistý květ sv. Panny. Co nejvřeleji doporučuji pro chvíle samoty.

Spittler, Basel, Häberlin: Eltern u. Kindern, 74 str. Bystrý pedopsycholog líčí konflikt generací. Vykládá, jak přichází k přelomu mezi starými a mladými, omlouvá mladé z výtky nevděku a vysvětluje tento zjev. Vykládá, jak ztrácejí děti úctu a lásku před rodiči, důvody vzatými u rodičů i dětí. Zajímavé pro vychovatele. —r—

Reinhardt, München: Bonne: Im Kampf um die Ideale, str. 372; Bonne, věřící protestant, ne vždy dobře rozumějící církvi, líčí svůj boj za umravnění lidu, boj proti alkoholu, nemravnosti, vylidňování venkova. Kniha zajímavá, ač z ní číší věčný protestantský shon za dneškem, snad ze slabé víry ve vyšší život. Kniha jest zajímavá pro ty, kteří pracují v katolickém smyslu na ozdravění lidu. Braitto.

Aschendorff, Münster: Post: Die kath. Wahrheit, str. 224, 4Mk. Spisovatel podává laikům krásný souhrn dogmatických pravd o Bohu, stvoření a zachovávání věcí. Postupuje přesně podle sv. Tomáše a jasným hutným slohem probírá jednu pravdu za druhou. Odporuji všem laikům. X.

Oldenbourg: Berlin: Handbuch der Philosophie. I. Howald: Ethik des Altertums: 64 str. lex. 80. V úplně novém zpracování podává curyšský odborník etiku staré filosofie. Vychází od skrovných pramenů předhistorické doby. Přechází k Sokratovi, jež líčí jako duchovně spřízněného s prvními skeptiky, které však v sobě vítězně přemohl. Dle něho Sokrates nezanechal školy. Jeho nejv. dílem jest prý vliv na Platona, o němž pak dále pojednává. U Platona hlavně zdůrazňuje proti sofistům přesvědčení sociálního souručenství. Celá sbírka, jejíž jednotlivé svazky postupně zde probereme, patří do všech větších knihoven. Sbíрка jest redigována Bacumlerem. Z katolíků jest v redakci více zástupců.

Universita cattolica del Sacro Cuore: Milan: Olgiati: L'idealismo di Giorgio Berkeley, 220 str. 15 lir. Olgiati, průkopník obrození schol. filosofie v Itálii vypořádává své účty s bojovníkem idealismu. Podává obšírně a spravedlivě jeho nauku, ukazuje jeho zhoubný vliv a jeho význam v dějinách filosofie. Z jeho studie přímo cítíme vděčnost rozumu církvi za to, že nás osvobodila svou filosofií z pout idealismu. —r—

Gemelli O. F. M.: Il mio contributo alla filosofia neoscolastica, 84 str., 5lir. Rektor milánské university, geniální františkán líčí svou cestu k thomismu, své boje proň a své úspěchy. Končí úvahou, jaké vyhlídky má scholastická filosofie v boji proti současným filosofiím, líčí též své stanovisko k pokroku neoscholastiky oproti nejstarší filosofii.

L. Kuncíř: Durych: Kouzelná lampa. — Řada čistých, jemných visí. D. má dar opravdové kouzelné lampy. Vidí neviditelné i v nejvšednějších denních drobnostech. Jak jsem mu vděčný za jeho teplý tón v takové skizze: Tanečnice. Odporuji všem, kteří rádi myslí při četbě a nespokojí se rozžvýkanou literaturou.

Družstevní knihkupectví v Králové Hradci: B. Pečínková: Ženy. 3 Kč. Stránky jemné, něžné ženské psychologie čisté lásky, mučednictví matky, vřelé oddanosti. Cítíme takřka z knihy protest proti odsuzování ženy. Spisovatelka ukazuje slohem barvitým a nevtíravým velikost a vnitřní krásu ženy. Kniha by neměla chyběti v žádné soukromé ani veřejné knihovně. B.S.

Humana: Letovice: Legenda tří druhů. 30 Kč. P. Břejcha potěšil nás všechny touto krásnou knížkou k františkánskému jubileu. Cítíme jiný, krásnější dech z těch řádek a tak vroucně prosíme, aby nás sv. František přiblížil ke své prostotě a spokojenosti, již stačí Kristus, které netouží po kletém zlatě, jež nás rozeštvává. —r—

Českoslov. akc. tisk. v Praze: Beaupin: Na výboj: 212 str., 12'50 Kč. I u nás známý organisátor a řečník Beaupin píše o nutnosti vnést hluboký nábož. život do našeho veřejného a spolkového života. Zvláště dnes nelze dosti zdůraznit toto volání. Jsme vděčni dp. Meltovi, že nám tuto dobrou knihu přeložil.

Před redakční závěrkou přišly tyto knihy, které budou v příštím čísle posouzeny: *Kuncíř: Chesterton: Stromy pýchy, Papini: Hotový člověk: Fehal: Šuanové a modří, Milán: La mortalita dei Missionari, L'annuario, Reinhardt: Sádhn. Sundar Singh. Herder: Der Rembrandt-Deutsche, Českosl. akc. tiskárna: Kudrnovský: Záhady spiritismu, Neumann: Katolictví a naše nár. osvobození, Blatenský: Víra a kultura. Tiskové Družstvo: Hradec Králové: Novotný: Spiritismus, Aschendorff: Schelers Konformitätssystem, Kant u. Katholicismus, Der Neue Geist-Verlag: Scheler: Vom ewigen im Menschen.*